

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 18.2.2009
KOM(2009) 64 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Endelig evaluering
af gennemførelsen af det flerårige fællesskabsprogram til fremme af en sikrere brug af
internettet og nye onlineteknologier**

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Endelig evaluering
af gennemførelsen af det flerårige fællesskabsprogram til fremme af en sikrere brug af
internettet og nye onlineteknologier**

1. INDLEDNING

Denne meddelelse vedrører den endelige evaluering af det flerårige fællesskabsprogram til fremme af en sikrere brug af internettet (2005-2008), i det følgende benævnt "programmet".

Formålet med programmet, som fastlagt i Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse¹, var at fremme en sikrere brug af internettet og nye onlineteknologier, navnlig for børn, og at bekæmpe ulovligt indhold og indhold, som slutbrugeren ikke ønsker at modtage.

Programmet løb over en periode på fire år fra den 1. januar 2005 til den 31. december 2008 og havde et budget på 45 mio. euro.

Programmet blev gennemført ved hjælp af fire overordnede foranstaltninger:

- bekæmpelse af ulovligt indhold
- håndtering af uønsket og skadeligt indhold
- udvikling af sikrere rammer
- oplysning.

Sammenlignet med den foregående handlingsplan for et sikrere internet var programmets dækning udvidet til at omfatte nye onlineteknologier, herunder mobil- og bredbåndsindhold, onlinespil, direkte filoverførsel mellem terminaler (peer-to-peer) og alle former for tidstro kommunikation, såsom chatrum og øjeblikkelige beskeder (IMS), hovedsagelig for bedre at beskytte børn og mindreårige. Programmet dækkede et bredere udvalg af ulovligt og skadeligt indhold og foruroligende adfærd, herunder racisme og vold.

Hovedmekanismen i gennemførelsen af programmet har været samfinansiering af projekter på grundlag af offentlige forslagsindkaldelser. Som resultat er der ydet støtte til en bred vifte af projekter under de forskellige foranstaltninger, som er blevet suppleret af ikke-støttede aktiviteter, hvor det har været hensigtsmæssigt.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse 854/2005/EF af 11. maj 2005, offentliggjort i EFT L 149 af 11.6.2005, s. 1.

Programmet medfinansierer Insafe-netværket af oplysningsknudepunkter, der gennemfører oplysningstiltag rettet mod børn, familier og skoler, og rådgivningslinjer, hvor børn kan henvende sig med spørgsmål i forbindelse med deres brug af online-teknologier, samt Inhope-netværket af hotlines, hvor internetbrugerne kan anmelde ulovligt indhold².

Desuden støtter programmet tematiske net, der fører forskellige interesseparter sammen, bl.a. forskere, ikke-statslige organisationer og retshåndhavende instanser, og fremmer dialog og udveksling af bedste praksis, målrettede projekter, der har til formål at forbedre de retshåndhavende instansers analyse af ulovligt materiale, og projekter, der skal give øget viden om forskellige aspekter af børns, forældres og lovovertræderes brug af internettet. Projektet "EU Kids Online" samler ny viden om børns og forældres erfaringer med risici og sikkerhed, og et efterfølgende projekt skal rette op på den mangel på sammenlignelige data, der er konstateret på dette område. Endnu et projekt skal give øget viden om online-relateret seksuelt misbrug af børn gennem kvalitativ forskning i voksenkriminalitet³.

I programmets regi er der udført to Eurobarometer-undersøgelser med det formål at udforske EU-borgernes holdning til ulovligt og skadeligt indhold og deres viden om, hvilke beskyttelsesforanstaltninger de bør træffe, og der vil blive gennemført yderligere en undersøgelse i efteråret 2008.

Desuden har Kommissionen gennemført en undersøgelse af, hvor godt filtreringssoftware virker. Blandt programmets øvrige resultater er "Sikkert Internetdag", der afholdes verden over hvert år i februar. I 2008 deltog 56 lande i arrangementet. Kommissionen har indledt en dialog med branchen og civilsamfundet for at fremme selvregulering. Mobilbranchen vedtog i 2007 en europæisk ramme for sikrere brug af mobiltelefoner blandt unge teenagere og børn. Det årlige forum for sikker internetbrug er et anerkendt mødested for alle berørte parter, hvor aktuelle emner drøftes.

I henhold til artikel 5 i afgørelsen om programmet skal Kommissionen ved programmets afslutning forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en endelig evalueringsberetning om de resultater, der er nået under gennemførelsen af programmet.

Evalueringen blev gennemført af et panel af uafhængige eksperter⁴ i perioden maj til juli 2008 i nært samarbejde med de berørte tjenestegrene i Kommissionen⁵.

2. EVALUERINGENS FORMÅL

Evalueringen omfattede en vurdering af følgende specifikke punkter: relevansen af programmets mål, særlige indsatsområder og gennemførelsesmetoder, programmets

² Medregnet projekter, der endnu var til forhandling, var der ved udgangen af 2008 27 oplysningsknudepunkter i 25 medlemsstater plus Island og Norge, samt 21 rådgivningslinjer og 24 hotlines.

³ En komplet liste over de projekter, som programmet medfinansierer, findes på: <http://ec.europa.eu/saferinternet>

⁴ Eksperterne blev udvalgt på grundlag af et begrænset udbud i foråret 2008.

⁵ GD INFSO, kontor C3 og E6.

gennemslagskraft, dets resultater, dets virkning, resultaternes holdbarhed og programmets komplementaritet med andre initiativer i og uden for EU samt med initiativer på nationalt plan.

3. RESULTATERNE AF EVALUERINGEN

Ifølge evalueringsberetningen har programmet nået de mål, der blev fastlagt i den oprindelige afgørelse og i de efterfølgende årlige arbejdsprogrammer. Gennem en bred vifte af tiltag har programmet bidraget til at skabe et sikrere internet, og det har således haft en væsentlig effekt. Tilbagemeldinger fra interesseparterne viser, at programmet - og især de muligheder for udveksling af viden, det giver - klart værdsættes, og at der lægges stor vægt på, at indsatsen videreføres.

Mere specifikt konkluderes følgende:

Det er lykkedes Kommissionen at tilpasse indsatsområderne for programmet i takt med nye udfordringer og behov, og programmet har med held sikret, at dets temaer og foranstaltninger er relevante for de dynamiske sociale og teknologiske rammer, inden for hvilke det fungerer.

Programmets geografiske rækkevidde er endnu et område, hvor man har reageret rettidigt og effektivt. Udvidelsen af EU er hurtigt blevet afspejlet i nye medlemsstaters deltagelse i programmets aktiviteter.

Et yderst relevant aspekt er desuden den seneste målrettede indsats for at lytte til børn og unge og sikre, at både deres rettigheder og synspunkter spiller en fremtrædende rolle i alle aspekter af programmet.

Forvaltningen af programmet har været effektiv og virkningsfuld. Der er hotlines og oplysningsknudepunkter i næsten alle medlemsstater, der er etableret en række tematiske net, og der arbejdes fortsat på udvikling af tekniske løsninger på områder som billedgenkendelse. På det mere detaljerede plan er virkningerne af programmet, set i forhold til de overordnede mål, imidlertid sværere at sætte tal på. I forbindelse med opfølgende initiativer er der derfor vigtigt, at der indsamles og analyseres flere målelige data, så man kan sikre, at de støttede aktiviteter får tilstrækkelig effekt og gennemslagskraft.

Programmet kan fremvise væsentlige resultater. Ikke blot har det bidraget til, at spørgsmålet om et sikrere internet fortsat står højt på beslutningstagernes dagsorden i og uden for Europa, det er også blevet drivkraft for handling uden for Europa. Erfaringerne fra programmet og eksemplerne på bedste praksis betragtes som meget nyttige og stimulerende af andre lande, der står over for lignende udfordringer. Det meget brede internationale medlemskab af Inhope-netværket vidner også om programmets status i det videre internetsamfund.

De netværksmuligheder, programmet har skabt, værdsættes klart af mange parter. Det fremhæves, at programmet muliggør et samarbejde mellem forskellige sektorer, der ellers ikke ville have slået sig sammen, f.eks. de store teleselskaber og ikke-statslige organisationer.

Udvidelsen af de to netværk til at dække praktisk talt hele Europa såvel som lande uden for Europa er ubestrideligt en bedrift. Insafe-netværket dækkede 21 lande i 2006 og er udbredt til 34 lande i 2008. Inhope-netværket har oplevet en tilsvarende vækst: i programperioden har det fået 13 nye medlemmer, så det samlede medlemskab nu er oppe på 33.

Endnu et vigtigt resultat er, at programmet i høj grad har stimuleret netværket EU Kids Online's indsamling og analyse af en mængde data om forskellige spørgsmål vedrørende et sikrere internet.

Indsatsen for øget dialog inden for og mellem de forskellige sektorer har også været en succes, og det samme gælder tiltagene for at tilskynde mobilbranchen til at indføre effektive selvreguleringsordninger for at beskytte mindreårige.

Hvad angår oplysningsaktiviteterne, har Sikkert Internet-dag været en klar succes. Arrangementet er vokset år efter år, både i antal deltagere og geografisk dækning, og det har fået et stigende internationalt fokus og en imponerende dækning i medierne.

Når man ser på programmets gennemslagskraft, er de sammenhængende tiltag og budskaber over hele Europa en vigtig faktor bag programmets omfattende succes.

Dog kunne programmet synliggøres bedre gennem en mere omfattende tilstedeværelse og reklame på nettet og i andre medier. Større ensartethed i indsatsen for at udbrede kendskabet til programmet ville bidrage til give programmet en klar identitet og troværdighed i forskellige sektorer, lande og regioner.

Programmet er solidt fremtidssikret. Det er dog vigtigt at overvåge, hvordan netværkene fungerer og sikre, at der til enhver tid benyttes den mest hensigtsmæssige model. Navnlig kravet om, at hotlines, oplysningsknudepunkter og rådgivningslinjer skal danne fælles knudepunkter på nationalt plan, så der opnås øget effekt og effektivitet, rejser også spørgsmålet om, hvorvidt de to netværk bør forpligtes til at slå sig sammen i en fælles organisation, der samordner alle aktiviteter i Europa.

Programmet udviser komplementaritet med en vifte af initiativer i og uden for EU samt med nationale initiativer i de fleste medlemsstater, særlig hvad angår bekæmpelse af ulovligt indhold, fremme af mediekendskab og bekræftelse af børns rettigheder.

Interesseparterne lægger stor vægt på programmets vigtige rolle som katalysator for internationalt og nationalt engagement. Der, hvor der tidligere ikke var noget nationalt engagement, har programmet medvirket til at få sat spørgsmålene på dagordenen og føre interesseparterne sammen. I lande, hvor forskellige organisationer allerede var begyndt at tage disse spørgsmål op, har programmet været med til at koordinere indsatsen og troværdiggøre organisationer, der måske ellers ville have fundet det vanskeligt at råbe de nationale myndigheder og branchen op.

4. EVALUERINGSBERETNINGENS ANBEFALINGER

Evalueringsberetningen indeholder en række anbefalinger, der skal tages i betragtning i det fremtidige arbejde:

- (1) Børn, unge og andre legitime internetbrugeres rettigheder og privatlivsfred bør beskyttes og styrkes i alle programmets aktiviteter. Indsatsen for at inddrage de unge selv i drøftelse, udformning og gennemførelse af løsninger kunne intensiveres yderligere.
- (2) Der kunne løbende arbejdes på at sikre aktiv støtte til og engagement i programmet og de enkelte projekter på nationalt plan fra alle relevante sektorer side. Konkret burde der således etableres netværk med flere forskellige interesseparter på europæisk plan med det formål at bringe forskellige kredse i kontakt med hinanden.
- (3) Samarbejdet med tredjelande, både i og uden for Europa, såvel på det politiske som det praktiske plan, bør prioriteres højt, særlig med henblik på at opdage, spore og udrydde materiale, der viser misbrug af børn.
- (4) Der bør skabes øget kontakt og samarbejde mellem de forskellige EU-initiativer, der har fælles interessefelter eller potentiale for samarbejde med programmet for et sikrere internet. Derved kan man opdage nye muligheder for synergivirkninger og innovation og øge de enkelte programmets effekt.
- (5) Fremtidige løsninger bør tage hensyn til nationale, kulturelle, sproglige og socio-demografiske faktorer, særlig i nye medlemsstater, kandidat- og tiltrædelseslande, så det sikres, at foranstaltningerne er relevante og nyttige.
- (6) Programmets tekniske videngrundlag bør styrkes yderligere, så der opretholdes et højt niveau af aktuel viden og troværdighed.
- (7) En mere ensartet markedsføring, herunder kvalitetskontrol af egne og partners websteder og andre ressourcer, ville sandsynligvis gavne programmet. Der bør gøres mere aktiv brug af medierne i hele Europa.
- (8) Der kunne iværksættes yderligere tiltag for styrke videngrundlaget på to centrale områder: problematisk, risikabel og kriminel adfærd på nettet blandt børn og unge selv samt de bagvedliggende årsager til de tendenser, som Inhope-netværket har peget på, for så vidt angår ulovligt indhold.
- (9) Inhope- og Insafe-netværkets roller bør tages op til fornyet overvejelse, idet det skal sikres, at netværkene udgør den bedst mulige mekanisme til koordinering af de nationale knudepunkters arbejde. Der bør overvejes, om de to netværk bør slås sammen for at afspejle den vægt, der lægges på kombineret hotline-, oplysnings- og rådgivningslinjeaktivitet, og for at den planlagte udvidelse af programmets rækkevidde til at omfatte cybermobning og grooming kan gennemføres tilfredsstillende.
- (10) Der bør lægges særlig vægt på at gøre reklame for hotlines, som stadig er forholdsvis ukendte blandt offentligheden. Rådgivningslinjerne skal også synliggøres bedre, for at de kan udgøre nyttige kontaktpunkter for Europas

borgere, og så de kan supplere det arbejde, som netværket af hotlines udfører, ved at behandle spørgsmål af bredere karakter.

- (11) Programmet kunne indgå i et mere aktivt samarbejde med branchen. Der bør navnlig lægges vægt på at opstille en fælles adfærdskodeks for internetudbydere i hele Europa, i stil med den rammeaftale, som mobilnetoperatørerne har indgået.

5. KOMMISSIONENS BEMÆRKNINGER OG KONKLUSION

Kommissionen noterer sig samtlige resultater af den endelige evaluering af programmet og vil tage hensyn til anbefalingerne i gennemførelsen af opfølgingsprogrammet. De fremskridt, der allerede er sket på de områder, der er nævnt i anbefalingerne, vil blive styrket.

I lyset af dette svar på evalueringsberetningen opfordrer Kommissionen Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget til at:

- (1) notere sig, at gennemførelsen af programmet har været en succes
- (12) bistå Kommissionen i dens bestræbelser på at synliggøre programmet og stimulere den videre dialog om spørgsmål, der har betydning for en mere sikker brug af internettet.